

'L'objectiu de renovables 100% és clau per la sostenibilitat de les ciutats'

Entrevistem Ed Groark, President del Worldwatch Institute

29/05/2016 - 13:29

ALBERT
PUNSOLA

(/AUTOR/ALBERT-

PUNSOLA-44)

Periodista

**Ed Groark és
president del
Worldwatch Institute**

(<http://www.worldwatch.org/>), la prestigiosa organització de recerca que publica anualment el conegut *State of the World*, publicat en català *L'estat del món.*, que enguany porta per subtítol: *Pot ser sostenible una ciutat?*. Groark, que prové del món de la consultoria i les TIC, explica en aquesta entrevista perquè el Worldwatch Institute (<http://www.worldwatch.org/>) ha decidit centrar-se enguany en les ciutats i la sostenibilitat. En l'edició 2016 el cèlebre anuari incorpora un capítol que ha estat elaborat pel grup de Conservació, Biodiversitat i Canvi Global de l'ICTA-UAB (<http://ictaweb.uab.cat/>) sobre el tema de la biodiversitat urbana com a indicadora de sostenibilitat.

Per què han triat el tema de les ciutats per a l'Estat del Món 2016?

Perquè pensem que les ciutats s'estan movent més ràpid que els governs nacionals i internacionals a l'hora d'enfrontar-se als problemes de sostenibilitat i de canvi climàtic. El nombre de ciutats que estan treballant juntes i compartint informació es compta per centenars arreu del món. Volem que els nostres lectors entenguin que aquest és un moviment que va endavant amb el compromís dels alcaldes. Penso que hi haurà en el futur immediat una transformació global de les ciutats cap a la sostenibilitat i es progressarà molt en tots els àmbits de treball.

Poden o podran ser sostenibles les ciutats?

S'haurà de veure. Hi ha moltes variables en joc i per tant no hi ha una resposta única. Tot dependrà de les prioritats que cada ciutat es plantegi. Una de les constatacions principals després de treballar en aquest llibre és que, per una banda, quanta més gent arriba a les ciutats més oportunitats es generen per a les persones de cara a que puguin millorar en les seves vides. Però, per altra banda, la gent tendeix a consumir més energia, aliments i tota mena de recursos quan es troba a la ciutat en relació a quan vivia al camp. La qüestió és que aquesta dinàmica ens porta a traspassar molts límits de la sostenibilitat. El repte més important és com poder rebre més persones a les ciutats, fenomen que en si no és dolent, sense que augmenti tant l'ús de recursos. Això és el que caldria resoldre.

Una de les tendències que descriuen a L'Estat del món 2016 és que les ciutats tendeixen a ser menys denses.

Aquesta és efectivament una de les tendències principals i alhora un gran problema. És un fet que en

"Les ciutats s'estan movent més ràpid que els governs nacionals i internacionals a l'hora d'enfrontar-se als problemes de sostenibilitat i de canvi climàtic"

els països industrialitzats, i també en els països en desenvolupament, les ciutats estan creixent més ràpid en superfície que en població. Quan una ciutat es menys densa augmenta el seu consum energètic com a resultat de la demanda de transport i per tant una ciutat extensa s'allunya de la sostenibilitat. De manera que podem afirmar

que la densitat urbana no és un indicador més, sinó un indicador clau que condiciona els altres indicadors de la sostenibilitat.

Sembla molt difícil de canviar aquesta tendència perquè la ciutat extensa, allà on es troba, és un fet consolidat. Hi estaria d'acord?

Jo visc a Washington DC que és una ciutat amb dos segles d'història, jove pels estàndards europeus. És una àrea urbana que està creixent i substituint les velles edificacions per altres de noves, però ara ho fa mirant de no estendre's més en el territori. A través de la planificació urbana i la intervenció normativa s'ha permès augmentar el volum edificat en determinades zones, de manera que es porta l'evolució de la ciutat cap a paràmetres de més densitat. Els planificadors, especialment als EUA on el problema de les ciutats extenses és important, estan començant a entendre que els barris han de ser més autocontinguts, de manera que les persones no depenguin tant del transport per anar a treballar o a comprar.

Un canvi urbanístic significatiu en aquest sentit ha estat permetre que els edificis residencials puguin tenir botigues a nivell de carrer, una característica que en molts altres llocs és normal, però que fins ara no ha estat així a la capital. Aquesta mesura tan simple ajuda a l'autocontenció i a disminuir el consum energètic per transport. En general, la tradicional tendència nord-americana de separar les zones per treballar, per comprar, i per viure, també està canviant cap a una mixticitat més gran.

La qualitat de l'aire és una altra gran qüestió que vostès han posat damunt la taula. Tots hem vist recentment per televisió la situació a Beijing. Quines són les opcions?

Una de les estratègies per lluitar contra aquesta situació coincideix amb el que comentàvem en la pregunta anterior sobre la densitat, és a dir, cal construir prioritàriament en el centre de la ciutat aprofitant els solars que queden buits i no a la perifèria. Així contribuirem a que l'automòbil no sigui una obligació sobretot en els llocs on l'alternativa de transport públic no és gaire bona. I la veritat és que totes les ciutats tenen milers de solars lliures especialment les més grans. A ciutats com Nova York poden haver-hi uns 30.000 solars buits. És aquí on s'han de fer els nous desenvolupaments immobiliaris.

"La densitat urbana no és un indicador més, sinó un indicador clau que condiciona els altres indicadors de la sostenibilitat"

Certament, si vius a la perifèria i no hi ha transport públic aleshores depens del cotxe però fins i tot en aquest cas les TIC proporcionen nous instruments: aplicacions com Uber permeten

optimitzar l'ús dels vehicles. Molt sovint el problema no és que no hi hagi transport públic, sinó que aquest no arriba exactament al lloc on la gent viu. És el que nosaltres anomenem *last mile problem*. Doncs bé, aquestes noves aplicacions poden ajudar molt a resoldre aquest problema i fer que la gent pugui combinar adequadament els modes de transport.

El nombre absolut de persones que viuen a les ciutats en situació de pobresa ha augmentat, segons les dades oficials. ¿No suposa aquest fet un obstacle per una bona participació ciutadana i una bona governança, que són també indicadors de sostenibilitat d'un municipi?

No necessàriament. Probablement un dels millors exemples de governança a través de la participació ve de Porto Alegre, Brasil. Malgrat la pobresa, Porto Alegre ha sabut articular un model participatiu que funciona i en el què els residents poden dir la seva sobre les prioritats del pressupost municipal. A partir d'aquest exemple no crec que ser pobre impliqui no poder participar en la governança.

Tanmateix la pobresa continua sent un problema des de molts punts de vista i no facilita el desenvolupament sostenible.

És veritat. Quan parlem de sostenibilitat ho hem de fer en tots els aspectes, i no només l'ambiental, i cal tenir sempre presents les dimensions socials i econòmica i com s'interrelacionen amb l'ambiental. De fet un dels motius per anar a la ciutat és deixar enrere unes condicions de pobresa importants al camp tot i que les mancances no se solucionen en un dia. Quan les persones arriben a la ciutat segueixen necessitant educació i serveis sanitaris. De nou he de citar el Brasil perquè han innovat a l'hora d'encarar aquest repte amb el programa Bolsa Verde a través del qual les persones reben ajuts amb la condició de que participin en mesures de cura del medi ambient a la ciutat.

Un element clau en la transició cap a ciutats més sostenibles és la transició energètica. Com es contempla aquest aspecte des del el Worldwatch Institute?

Moltes ciutats del món s'han posat objectius ambiciosos en el camp de les energies renovables com, per exemple, assolir un 100% del consum provinent d'aquestes energies. No és una utopia perquè a Alemanya ja hi ha diversos municipis que estan a prop d'aquesta fita, com és el cas de Freiburg. Si això s'estengués a tot arreu aleshores no seria tan important el fet de que la demanda energètica pugés. Per tant l'objectiu de renovables 100% és absolutament clau. I aquest objectiu està molt lligat a la producció energètica a nivell local a través de l'energia solar, la geotèrmica i fins a cert punt l'energia eòlica.

"L'objectiu de renovables 100% és absolutament clau. I aquest objectiu està molt lligat a la producció energètica a nivell local a través de l'energia solar, la geotèrmica i fins a cert punt l'energia eòlica"

Actualment tenim nous paradigmes, com el *cradle to cradle* o l'economia circular, que obren interessants perspectives en l'avenç cap a la sostenibilitat. De tota manera sembla que es troben força lluny d'una realitat on la gestió de residus encara presenta moltes limitacions.

Més enllà del reciclatge, hem de pensar una mica més en el model econòmic i concretament en si volem donar més béns o més serveis a les persones. Aquesta és una idea que cada vegada serà més determinant. La trobem al darrere de moltes iniciatives com, per exemple, el car-sharing. Amb aquest sistema la gent té accés al transport privat sense la necessitat d'haver de comprar un cotxe i aquest és un element que ens apropa a l'economia circular: estem utilitzant molt menys recursos materials (cotxes) per donar els mateixos serveis (transport). Aquesta és la tendència cap a la desmaterialització de l'economia que és un component de l'economia circular.

No hi ha dubte que en aquesta evolució hi juga un paper central la innovació. Estava fa una estona a la teulada de l'edifici (ICTA) i m'estaven ensenyant la vegetació. Aleshores he preguntat què farien amb les plantes quan es morissin. Jo m'esperava que em diguessin "en farem compost", cosa que estaria molt bé. Però no, m'han dit que les utilitzarien per un experiment per intentar fer-ne teixits. Iniciatives com aquestes ara són petites però m'animen a pensar que l'economia circular poc a poc va endavant. S'està construint a trossos. El que ens falta encara és la visió unificada de com funcionarà tot el sistema sencer. I això és el més difícil de tot.

Ara que esmentava l'ICTA aquest centre ha fet una important contribució a L'Estat del món 2016 sobre el paper de la biodiversitat a les ciutats. Com podríem explicar-li a la ciutadania que la biodiversitat aporta beneficis a l'entorn urbà? Ho dic perquè fins fa poc la imatge de la ciutat s'ha construït gairebé per oposició a la natura, amb l'excepció dels parcs.

Els parc és una part de la biodiversitat però no el tot. Ara estem parlant de corredors verds que s'estenen del centre a la perifèria i que permeten a les espècies animals moure's amb facilitat per grans àrees. Aquest nou concepte de verd urbà supera la visió clàssica del parc tancat en si mateix. És un paradigma que implica connectar diferents zones verdes i que comporta beneficis, per la pròpia biodiversitat, i altres de caire educatiu i estètic, i també econòmics. Per exemple, el valor de les propietats avui ja augmenta en relació a la presència de la natura a prop d'una zona residencial. Hi ha encara altres beneficis, menys divulgats, com la possibilitat d'aprofitar aquests corredors per serveis de canalització d'aigües provinents de tempestes i de grans pluges, uns serveis que avui en dia es basen en la construcció de grans embornals i dipòsits subterranis de cost elevadíssim. Aquests corredors verds poden realitzar aquesta funció de manera més senzilla i més barata, i a més fer-ho d'una manera bonica i atractiva.

"Ara estem parlant de corredors verds que s'estenen del centre a la perifèria i que permeten a les espècies animals moure's amb facilitat per grans àrees"

Com valora el treball de l'ICTA en aquest tema?

Ha estat una molt bona feina i hem gaudit col·laborant amb els seus investigadors. Han contribuït amb un capítol, diguem-ne més conceptual, sobre la importància de la biodiversitat a la ciutat, i després han

desenvolupat una part pràctica amb un estudi excel·lent de dos casos de ciutats mediterrànies que estan treballant en aquest àmbit: Jerusalem i Barcelona.

Tenint en compte que la cimera de París sobre el canvi climàtic encara és recent, quina valoració global en fa?

És l'esforç més gran que s'ha fet fins ara respecte al canvi climàtic i això ens dóna esperança, però queda molta feina per fer precisament perquè hi ha hagut aquest avenç. Ara les expectatives són més elevades. Cal subratllar al mateix temps que els compromisos són voluntaris. Vull dir que tot pot quedar en no res si senzillament els països s'inhibeixen a l'hora d'actuar. Per altra banda, encara hi ha algunes persones al meu país que qüestionen el canvi climàtic, però a nivell mundial això ja no passa. Aquesta és també una gran novetat.

Share 0

Tuit

 (<https://plus.google.com/share?url=https%3A/www.sostenible.cat/entrevista/lobjectiu-de-renovables-100-es-clau-per-la-sostenibilitat-de-les-ciutats>)

 (<https://www.sostenible.cat/print/entrevista/lobjectiu-de-renovables-100-es-clau-per-la-sostenibilitat-de-les-ciutats>)

Relacionats

Butlletí

Correu electrònic *

Subscriu

[Enviaments anteriors \(/newsletter/sostenible\)](/newsletter/sostenible)

(/)

Revista de la **xarxa** de ciutats
i pobles cap a la sostenibilitat

Diputació
Barcelona

<http://www.diba.cat>

[Arxiu \(/arxiu\)](/arxiu)

[Continguts per categoria \(/tagclouds/chunk/3\)](/tagclouds/chunk/3)

[Continguts per etiqueta \(/tagclouds/chunk/1\)](/tagclouds/chunk/1)

[Continguts per municipi \(/tagclouds/chunk/2\)](/tagclouds/chunk/2)

[Avís legal \(http://www.diba.cat/avislegal\)](http://www.diba.cat/avislegal)

[Contacte \(/formulari/contacte\)](/formulari/contacte)

[RSS \(https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=\)](https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=)

<https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888>

<http://www.twitter.com/xarxasost>

<http://youtube.com/xarxasost>

[\(rss.xml\)](#)